

Rapport

Klacht

Op 31 januari 2008 deelde de toenmalig korpschef van het regionale politiekorps Zeeland verzoeker mee dat hij zijn functie als hoofd van de Divisie Recherche niet meer kon uitoefenen. De reden hiervoor was dat de hoofdofficier van justitie te Middelburg het vertrouwen in verzoeker had opgezegd. Verzoeker klaagt erover dat tot dat moment nog nooit door de hoofdofficier van justitie te Middelburg, door zijn plaatsvervanger of door de korpsleiding met hem was gesproken over het feit dat hij niet goed zou functioneren.

Beoordeling

Algemeen

Verzoeker werkte tot 31 januari 2008 als hoofd van de Divisie Recherche bij het regionale politiekorps Zeeland. Verzoeker was vanuit een ander korps gedetacheerd. Op 31 januari 2008 deelde de toenmalige korpschef verzoeker mee dat hij zijn functie als hoofd van de Recherche niet meer kon uitoefenen, omdat de hoofdofficier van justitie te Middelburg (hierna: de hoofdofficier) het vertrouwen in verzoeker had opgezegd.

Verzoeker was hier erg verbaasd over, nu er volgens hem nog nooit door de hoofdofficier, zijn plaatsvervanger, of de korpsleiding met hem was gesproken over het feit dat hij niet goed functioneerde in relatie tot het Openbaar Ministerie. De hoofdofficier lichtte in een brief van 22 februari 2008 de redenen toe waarom hij het vertrouwen in verzoeker had opgezegd. Verzoeker kon zich niet vinden in de gang van zaken, en diende een klacht in tegen de hoofdofficier.

Het College van procureurs-generaal behandelde de klacht en verklaarde de klachten van verzoeker ongegrond. Volgens het College lichtte de hoofdofficier duidelijk toe waarom hij het vertrouwen had opgezegd en had verzoeker kunnen weten dat tijdens zijn functioneren het vertrouwen in hem tanende was. Tijdens de klachtprocedure bij het College kwam ook naar voren dat verzoeker inmiddels gesolliciteerd had bij een ander korps. De hoofdofficier had - toen hem dit ten ore kwam - zelfstandig telefonisch contact gezocht met zijn gebiedsprocureur-generaal en aangegeven dat hij risico's zag bij het functioneren van verzoeker als leidinggevende binnen een Divisie Recherche. Verzoeker vernam vervolgens tot zijn teleurstelling dat hij in de functie waarop hij had gesolliciteerd niet werd benoemd. Ook over deze gedraging van de hoofdofficier klaagde verzoeker. Het College achtte deze klacht gegrond.

Verzoeker sprak tot tweemaal toe met de hoofdofficier. In het eerste gesprek, dat in februari 2008 plaatsvond, lichtte de hoofdofficier zijn beslissing over het opzeggen van het vertrouwen toe. In het tweede gesprek, dat plaatsvond na de klachtbehandeling door

het College van procureurs-generaal, maakte de hoofdofficier excuses voor de wijze waarop hij zich ongevraagd had bemoeid met de sollicitatie van verzoeker.

Bevindingen

Visie van verzoeker

Verzoeker gaf aan dat met hem nooit door de korpsleiding of de parketleiding was gesproken over zijn functioneren in relatie tot het Openbaar Ministerie. Verzoeker liet weten dat hij in zijn tijd als recherchechef driemaal een bijeenkomst had met de parketleiding. Bij al deze bijeenkomsten was met geen woord gesproken over zijn functioneren, aldus verzoeker. Daarbij merkte verzoeker op dat de parketleiding geen gesprekspartner was voor hem. Daarom waren de contacten tussen verzoeker en de parketleiding minimaal.

Verder liet verzoeker weten dat de rechercheofficier van justitie met wie hij veel samenwerkte ook nooit met hem had gesproken over het feit dat hij niet goed zou functioneren. Naar het oordeel van verzoeker was de relatie met deze rechercheofficier goed. Ook de door de Recherche Divisie te behalen resultaten waren goed. Verzoeker bracht naar voren dat hij met zijn rechercheofficier gesprekken had over het gebrek aan opsporingscapaciteit. Verzoeker had niet ervaren dat hij op dit punt door de rechercheofficier werd aangesproken op zijn functioneren, nu verzoeker het eens was dat hier duidelijkheid over moest komen. Daar kwam bij dat de omvang van de capaciteit primair een onderwerp van gesprek was tussen de korpsleiding en de parketleiding, aldus verzoeker.

Verzoeker bracht verder naar voren dat hij zich niet kon vinden in de redenen waarom het vertrouwen in hem was opgezegd. Hij vond deze onduidelijk. Daarbij gaf verzoeker aan dat doordat er nimmer met hem was gesproken over zijn functioneren, hij nooit in de gelegenheid was gesteld hier inhoudelijk op te reageren. Het beeld dat kennelijk over hem was ontstaan was buiten zijn persoon om gevormd, hetgeen verzoeker zeer kwalijk vond. Het principe van hoor en wederhoor was in zijn geval in het geheel niet toegepast, aldus verzoeker.

Op de mededeling van de korpsbeheerder dat verzoeker geen aanbod had gekregen om na afloop van zijn detacheringovereenkomst in vaste dienst te komen, reageerde verzoeker dat dit onjuist was. Volgens verzoeker had hij wel degelijk het aanbod gekregen om in vaste dienst te komen, maar had hij hiervan afgezien.

Verzoeker bracht ten slotte naar voren dat hij nog elke dag hinder ondervindt van de interventie van de hoofdofficier in zijn sollicitatieprocedure bij een ander korps. De interventie is in "politieland" bekend waardoor geen enkele korpschef verzoeker een taakaccent in de opsporing wil geven. Ook solliciteerde verzoeker in 2008 bij een tweede

korps. Ook daar werd aangegeven dat het Openbaar Ministerie onoverkomelijke bezwaren had ten aanzien van zijn persoon, aldus verzoeker. Verzoeker liet weten dat hij langs een reguliere procedure niet meer hoeft te solliciteren.

Functioneringsverslag

Verzoeker stuurde op verzoek van de Nationale ombudsman een functioneringsverslag op van 1 februari 2007 en een aantal referentgesprekken die tussen hem en de plaatsvervangend korpschef hadden plaatsgevonden. In het verslag van het functioneringsgesprek van 1 februari 2007 staat niets vermeld over mogelijke onvrede bij het Openbaar Ministerie over het functioneren van verzoeker. Wel heeft de plaatsvervangend korpschef een aantal opmerkingen over het interne functioneren van verzoeker en geeft de plaatsvervangend korpschef in dit verband aan dat hij zich hierover verwondert. In de verslagen van de referentgesprekken zijn ook geen aanknopingspunten te vinden over twijfels bij de parktleiding over het functioneren van verzoeker.

Standpunt korpsbeheerder

De korpsbeheerder stelde zich ten eerste op het standpunt dat de klacht van verzoeker zich niet richtte tegen een gedraging van het politiekorps Zeeland, zodat de korpsbeheerder niet als verantwoordelijke kon worden aangeschreven. De korpsbeheerder gaf vervolgens aan dat mocht de Nationale ombudsman hier toch anders over denken, hij de klacht van verzoeker ongegrond achtte. Hij lichtte dit als volgt toe.

De korpsbeheerder merkte op dat verzoeker beschikte over een goede kennis en kunde van het recherchevak en de functie van Divisiechef Recherche in grote mate zelfstandig verrichtte. Echter, aan dat laatste aspect was een keerzijde verbonden en wel dat verzoeker bij verschillende aangelegenheden eigenmachtig handelde zonder dat hij daarbij voldoende afstemming zocht met de toenmalige korpsleiding. Dit leidde ertoe dat verzoeker medio 2007 werd verteld dat gelet op zijn functioneren de korpschef niet voornemens was na afloop van zijn detacheringovereenkomst hem de functie van Divisiechef Recherche aan te bieden.

De korpsbeheerder vervolgde dat rond eind 2007, begin 2008 de hoofdofficier had besloten om een geplande actie tegen een grote coffeeshop niet door te zetten. Deze beslissing was aanleiding voor een gesprek tussen de korpsleiding en de leiding van het parket Middelburg. Tijdens dit gesprek kwam de rol van verzoeker ter sprake. Door de hoofdofficier werd expliciet aangegeven dat er onvoldoende vertrouwen was in het functioneren van verzoeker als Divisiechef Recherche. Met name de wijze van communiceren en het hiermee samenhangend aspect dat verzoeker zich niet altijd bewust was van zijn rol en positie ten opzichte van het gezag van het Openbaar Ministerie, werd door de hoofdofficier als afbreukrisico gezien voor de aanpak van de zware en georganiseerde criminaliteit door de Divisie Recherche. De korpsbeheerder gaf aan dat

een dergelijke zwaarwegende kritiek van de zijde van het Openbaar Ministerie over het functioneren van verzoeker de toenmalige korpsleiding niet eerder had bereikt.

Naar aanleiding van dit gesprek had er op 31 januari 2008 een gesprek met verzoeker plaatsgevonden waarin hem was verteld dat de hoofdofficier het vertrouwen in hem had opgezegd en dat er geen mogelijkheden waren om hem nog langer in zijn functie te handhaven. De korpsbeheerder gaf aan dat hierbij aan verzoeker duidelijk werd gemaakt dat de overwegingen welke voor de hoofdofficier aanleiding waren voor zijn beslissing, vergelijkbaar waren met de kritiekpunten welke de korpsleiding had op het intern functioneren van verzoeker. Het besluit om verzoeker niet langer te handhaven in zijn functie was dan ook niet alleen gebaseerd op het opzeggen van het vertrouwen door de hoofdofficier, maar was mede gebaseerd op de ervaringen die de toenmalige korpsleiding had en die vergelijkbaar waren met de ervaringen van de hoofdofficier.

De korpsbeheerder vervolgde dat gelet op de situatie waarbij voor het functioneren in een functie van Divisiechef Recherche het vertrouwen van de hoofdofficier onontbeerlijk is, er voor de korpsleiding redelijkerwijs geen andere keuze resteerde dan verzoeker te berichten dat hij niet kon worden gehandhaafd in zijn functie.

Bij brief van 22 februari 2008 heeft de hoofdofficier aan de toenmalige korpschef zijn beslissing en redenen daartoe schriftelijk bevestigd. Gelet op de impact van het opzeggen van het vertrouwen in het functioneren van verzoeker heeft de korpsleiding niet gewacht op de schriftelijke bevestiging alvorens met verzoeker in gesprek te gaan. De korpsbeheerder gaf wel aan dat deze schriftelijke bevestiging de eerste maal was dat schriftelijk werd geklaagd door het arrondissementsparket bij de toenmalige korpsleiding over het functioneren van verzoeker.

Reactie rechercheofficier

De betrokken rechercheofficier van justitie (hierna: rechercheofficier) reageerde inhoudelijk op de klacht van verzoeker. De rechercheofficier liet weten dat zijn contacten met verzoeker zowel persoonlijk als zakelijk altijd goed waren geweest. Wat betreft de opmerking van verzoeker dat hij hem nooit heeft aangesproken over zijn functioneren reageerde de rechercheofficier dat de resultaten in het kader van het verbeterprogramma inderdaad goed waren. Echter, de rechercheofficier verklaarde dat hij verzoeker herhaaldelijk aansprak op het gebrek aan opsporingscapaciteit en het niet geven van helderheid op dat punt. De rechercheofficier gaf aan dat hij op dit punt meer verwachtte van verzoeker, maar de houding van verzoeker was erg defensief. Verzoeker gaf vooral aan wat niet kon, in plaats van dat creatief werd nagedacht over wat wel tot de mogelijkheden behoorde, aldus de rechercheofficier.

Standpunt minister van Justitie

De minister concludeerde dat er wel degelijk voor 31 januari 2008 met verzoeker was gesproken over zijn functioneren en achtte de klacht van verzoeker dan ook ongegrond.

De minister liet weten dat de hoofdofficier, de plaatsvervangend hoofdofficier en de rechercheofficier in verschillende gesprekken en op verschillende niveaus spraken over het functioneren van verzoeker. Deze gesprekken vonden plaats tijdens inhoudelijke besprekingen betreffende de opsporing en vervolging in strafrechtelijke onderzoeken. Ook vonden gesprekken plaats in overleggen tussen de hoofdofficier van justitie en de korpschef en tijdens presentaties over analyses van zware criminaliteit door de korpsleiding aan het Openbaar Ministerie. Het is niet mogelijk om exacte data van deze gesprekken aan te geven, aldus de minister. Wel liet de minister weten dat deze gesprekken plaatsvonden vóór 31 januari 2008. De minister kon de vraag niet beantwoorden of de uitkomst van deze gesprekken met verzoeker was besproken.

De minister bracht voorts naar voren dat in het kader van een strafrechtelijk onderzoek de parketleiding tijdens een vergadering in februari 2007 met verzoeker had gesproken over de resultaten van dit onderzoek. Hierbij maakte de parketleiding aan verzoeker kenbaar dat zij ontevreden was over verzoekers aanpak en optreden in het bewuste onderzoek. Voorts had de rechercheofficier eind 2007 bij verzoeker aangegeven dat het Openbaar Ministerie niet tevreden was over verzoekers optreden als divisiechef in hetzelfde onderzoek.

Het functioneren van verzoeker stond ter beoordeling van de toenmalige korpsleiding. Bij de referentgesprekken werden verzoekers functioneren en resultaten besproken door de plaatsvervangend korpschef. De korpsleiding betrok in haar beoordeling ook de ervaringen en de oordelen van het Openbaar Ministerie, aldus de minister. Op welke wijze de ervaringen en beelden van het Openbaar Ministerie door de korpsleiding zijn gebruikt in de functioneringsgesprekken met verzoeker, is niet bij de minister bekend. Wel merkte de minister op dat er naast het opzeggen van het vertrouwen door de hoofdofficier nog andere, interne kwesties ten grondslag lagen aan het voortijdig beëindigen van het detacheringcontract door de korpsleiding met verzoeker.

De minister gaf verder aan dat de brief van 22 februari 2008 het eerste schriftelijke stuk van de zijde van het parket was ten aanzien van het functioneren van verzoeker. De brief verwoordde het standpunt van de hoofdofficier dat in eerdere gesprekken naar voren was gekomen.

Beoordeling

De onderliggende kwestie betreft een arbeidsconflict, waarbij verzoeker zich door de hoofdofficier van justitie niet behoorlijk voelt behandeld. De Nationale ombudsman treedt nadrukkelijk niet in de vraag of de redenen waarom de hoofdofficier het vertrouwen in verzoeker heeft opgezegd redengevend waren. De Nationale ombudsman laat zich

hieronder alleen uit over de vraag of de procedure omtrent de beslissing om verzoeker niet langer in zijn functie te handhaven behoorlijk is verlopen.

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Dit betekent onder meer dat een hoofdofficier van justitie de bezwaren die bij het Openbaar Ministerie bestaan over het functioneren van een politieambtenaar, tijdig en duidelijk kenbaar maakt bij de korpsleiding, zodat de politieambtenaar hiervan op de hoogte is.

Het Openbaar Ministerie voert aan dat de kritiek die het had ten aanzien van het functioneren van verzoeker wel degelijk met de korpsleiding, dan wel met verzoeker zelf is besproken. Uit het door de Nationale ombudsman ingestelde onderzoek is dit echter niet gebleken. De korpsbeheerder heeft laten weten dat totdat de hoofdofficier tijdens een overleg in januari 2008 aangaf dat hij het vertrouwen in verzoeker opzegde, de kritiek van de zijde van het Openbaar Ministerie ten aanzien van het functioneren van verzoeker bij de korpsleiding niet bekend was. Ook verzoeker heeft stellig aangegeven dat nooit met hem door iemand van het Openbaar Ministerie of door de korpsleiding is gesproken over zijn disfunctioneren in relatie tot het Openbaar Ministerie. De verklaringen van de korpsbeheerder en van verzoeker vinden steun in het functioneringsverslag en de verslagen van de referentgesprekken.

Dat er wellicht opmerkingen van de kant van het Openbaar Ministerie over het optreden van verzoeker in bepaalde onderzoeken is gemaakt acht de Nationale ombudsman overigens wel aannemelijk. De Nationale ombudsman kan zich echter niet aan de indruk onttrekken dat dit terloops gemaakte opmerkingen waren, waarbij het begrijpelijk is dat de ernst van de kritiek niet tot verzoeker of de korpsleiding is doorgedrongen. Het had op de weg van het Openbaar Ministerie gelegen om ruim voor januari 2008 de bezwaren tegen verzoeker tijdens een hiervoor specifiek belegd overleg aan de korpsleiding, eventueel in aanwezigheid van verzoeker, kenbaar te maken. Op deze manier zou verzoeker op de hoogte zijn geweest van de kritiekpunten die tegen hem bestonden en was hij in de gelegenheid geweest zich hiertegen te verweren, dan wel zijn gedrag en/of inhoudelijke beslissingen hierop aan te passen. Verzoeker is deze kans ontnomen.

De beslissing om verzoeker uiteindelijk niet te handhaven in zijn functie is echter niet alleen gebaseerd op het opzeggen van het vertrouwen door de hoofdofficier. Uit het onderzoek is duidelijk geworden dat het functioneren van verzoeker binnen het korps ook ter discussie stond. In dit verband verbaast het de Nationale ombudsman dat de korpsleiding niet uit zichzelf bij het Openbaar Ministerie heeft geïnformeerd naar het functioneren van verzoeker. Gelet op de frequente contacten die verzoeker in het kader van zijn functie met het Openbaar Ministerie had en de bezwaren die intern bestonden ten aanzien van zijn functioneren, had dit wel voor de hand gelegen.

Alles overziend oordeelt de Nationale ombudsman dat het Openbaar Ministerie niet zorgvuldig heeft gehandeld door niet vóór januari 2008 duidelijk richting verzoeker en/of de korpsleiding te communiceren dat het Openbaar Ministerie zwaarwegende kritiekpunten had ten aanzien van het functioneren van verzoeker. Hierdoor heeft het Openbaar Ministerie in strijd gehandeld met het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Ten aanzien van de korpsbeheerder komt de Nationale ombudsman tot het oordeel dat hem niet te verwijten valt dat verzoeker niet op de hoogte was van het feit dat er bezwaren bestonden vanuit het Openbaar Ministerie over zijn functioneren. Zoals hiervoor is overwogen acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat dergelijke geluiden over het niet functioneren van verzoeker de korpsleiding niet hadden bereikt.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Ten slotte merkt de Nationale ombudsman het volgende op

De Nationale ombudsman is met het College van procureurs-generaal eens dat het niet juist was van de hoofdofficier om zich ongevraagd te mengen in de sollicitatieprocedure van verzoeker bij een ander korps. Verzoeker heeft aangegeven dat dit handelen niet alleen een negatief effect had op de bewuste sollicitatie, maar nog steeds een negatieve uitwerking heeft in de vervolgstappen in zijn loopbaan. Door het arbeidsgeschil dat verzoeker in Zeeland heeft gehad, is het voor hem kennelijk niet meer mogelijk om elders in het land op een soortgelijke functie aan het werk te komen.

Het is een feit van algemene bekendheid dat betrokkenen bij een arbeidsconflict vaak verschillende versies van en kijk op de gebeurtenissen hebben. Vaak spelen de zeer verschillende karakters van de betrokken ook een rol in het conflict. Wanneer iemand echter met een arbeidsconflict weggaat bij zijn werkgever, brengt dit niet automatisch met zich mee dat hij in een volgende, soortgelijke baan, ook een arbeidsconflict krijgt. Immers, bij een andere werkgever werken andere mensen en is er (vaak) een andere cultuur. Daarbij valt van een arbeidsconflict ook veel te leren, waardoor de betrokkenen in de toekomst wellicht anders handelen. De Nationale ombudsman onderschrijft de stelling dat iedereen een tweede kans verdient. Helaas is door het ingrijpen van de hoofdofficier dit kennelijk onmogelijk geworden voor verzoeker. De Nationale ombudsman betreurt dit ten zeerste.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de minister van Justitie is gegrond ten aanzien van het onvoldoende uiten van bezwaren over het functioneren van verzoeker, wegens schending van het vereiste van professionaliteit.

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Zeeland is ongegrond.

Onderzoek

Op 20 november 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift met een klacht over een gedraging van de hoofdofficier van Justitie te Middelburg en de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Zeeland.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie en de beheerder van het regionale politiekorps Zeeland, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder en de minister verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd hun een aantal specifieke vragen gesteld. Daarnaast werd de betrokken personen de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder, de minister en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. De reacties van betrokken ambtenaar en verzoeker gaven aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en aan te vullen. De minister van Justitie gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift d.d. 20 november 2009, met bijlagen, waaronder:

de beslissing van procureur generaal Van Brummen op de klacht van verzoeker d.d. 5 augustus 2010;

brief van de hoofdofficier van justitie te Middelburg d.d. 22 februari 2008.

Reactie van de rechercheofficier van justitie d.d. 17 februari 2010.

Brief van verzoeker d.d. 1 maart 2010 met als bijlagen functioneringsverslagen en verslagen van referentgesprekken.

Reactie van de korpsbeheerder d.d. 30 maart 2010.

Reactie van de minister van justitie d.d. 11 juni 2010.

Reactie verzoeker d.d. 12 juli 2010.

Nadere reactie medewerkster College procureur-generaal d.d. 6 augustus 2010.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond